

2578/1363

Hozzels Uram vagy Uraim!

Miköz Önök névtelen levelére válaszol^{ok}ást azért késtem, hogy
 kijelentsem öspinte sajnálatomat, ha az általam szerkeszt.,
 tetsz. lapban olyasmi jelent meg, a mi valakinek személyes meg-
 botránkozását szolgálhatott. Önök helyesen írják levelük
 elején, hogy a szerkesztőnek semmi nem mellette emlékről
 tudomása nem lehetett, másrés nem sejtte fel róla, hogy
 a férdő és novellát kiadta volna. Valóban, ha egyéb
 nem, az önmaga iránti közelettség is azt parancsolja min-
 den szerkesztőnek, hogy ne adjon ki olyat, a mi által nem-
 csak magának, de főleg magának is kellemetlenséget okoz,
 és jelen esetre sem mondhatók egyebet az az ősról, ki je-
 lentésnél, hogy előttem mind a személyek, kikre emléks-
 állok, mind azok viszonyai teljesen ismeretlenek voltak,
 és így neheztől a sértő fraudulens ügyeket, a hisz-
 nek létezéséről sincs tudomása. Ez mért képtelenség.

Ha vajon a szerző névéről történt e fraudulens is-
 sértő indiscretio: annak megjelölésére meg jobban kellene is-
 mernem a személyeket és viszonyokat, a mint azt az Önök
 leveléből kivehetek. Önök írták az M. béni meu jelenetben
 mást mint Mikolov, a Mindrenty alnev nem lehet más,
 mint az azon városban lakó orvos nevez, s amannak
 megállapítására tudnunk kellene, ha vajon a novellában
 elbeszélte költött eseményekben, a jellemrajzban és egyéb lei-
 risokban van-e valami, a mi bár eltorzítva, a fraudu-
 lens emléket igazolja az íróval: mert különben annak ál-
 nek elfordításakor a véletlen is lehet, vagy bosszús képre-
 tel könnyen kizárható. Annnyival kevésbbi gondolom
 pedig, hogy vértörnek „jellegesen állítás” lett volna a
 célja, mert mind Minstonszék mind Leányának — az ő
 a felfogása és kétsége miatt — nemcsak jellemet
 igazolást adni, a mi bizonyos nem történet, ha a
 bizonylatot vesse róla emléke.

De akármin legyen is ez: nem tudom, én mint
 szerkesztő, mielőtt elégtelennel tartanom és minő elg-
 sértés adhatnék Önöknek, vagy a magát sortve hit-
 telnek, annak egykorú kijelentésén kívül, a mi joggal
 tudva van, hogy javolról sem ismerem a mondott je-
 melyeket sőt leírásokról sem tudom semmit, ama no-
 vella kiadásával szerkesztő irányomban el nem követhet,
 sem. Önök megnyomják a felelős jót: de vajon a
 szerkesztői felelőség kiterjed-e a mindentudóságig? A
 novella nem megírásról való tudósítás, nem
 olyan mint például egy vidéki levél: de még ez utóbbi
 nál is miképpen ellenőrizheti valamilyen szerkesztő, hogy
 valótlan ne írjanak neki való helyett? s ha valótlan
 közölt, mi egyéb elégtelenség adhat, mint hogy felvilá-

gocskasván megcsafolja vagy megigaritya az előbbi hamis köztelenévt. De a novella nem védekező tudósítás: hanem (ki is) valóban a jelenben járunk, melyből mind a "szeszke" mind olvasói azt várják fel, hogy költött személynék is esznek, melyet személynék benne. Vajon mitől gondolják önök ez esetben a "szeszke" felelőséget arra nézve, hogy senki oly álnevű, oly költött személynék ne forduljon elő, a miben valaki, orvágosteser, exlévő stáldhat magára vagy visko, nyaira? Mit tegyen a "szeszke"? Soha egy novellát is ki ne adjon míg végére nem jár, nem létezik e a "ki is" egye háza valamely pontján oly egyén vagy család, ki a költött viszonyokat magára veheti s magát "szeszke" nék nézetheti. Ily felelőséget emberből kiüveselni nem lehet: quia ad impossibilia nemo obligatur. S mit tettem volna én a jelen esetben? Hogyan járhatna végére, nincs e valaki valakire a költött nevet alatt? Kikhez fordul, e valaki, hogyan kezdtem volna hozzá? Gondolják meg ezt: létezik-e ily neve a felelőségnék?

De önök azt mondják: nem kellett volna egy ily "szeszke" rosz - munkát kiadnom. Lehet: e téren elfogadom a felelőséget. De nem gondolom, hogy önök sérelme abban áll, s azért kívánomak fenyegetve elgőzölt, mivel a munkánál csak egy a "szeszke" becsé van. Lehetne a kényesek novella akár nemeknél is: ez mégis történhetnék, hogy valaki exlévő stáldat találna vagy képzelmében. Sőt minél hitetebb a jellemrajz, minél élethűbb az események, sőtval minél jobb a novella: annál valószínűbb hogy valaki exlévő stáldat talál benne rejteni. Vaján viszonyaira. Tehát a mi becsé nem nyújt garanciát arra nézve, hogy a "szeszke" minden exlévő stáldat ment művel fogad el kiadásra. Hogyan felelőséget olyan, mielő, a mi megelőzői vagy elhárítói teljesíggel nem volt ha, valamiben!

En a kényesek novella szerzőjét nem ismerem, csak aláírta nevéről, mely álnevű is lehet. Mit fogják önök mondani, mielő adtam ki minél ismeretlen vagy álnevű szerzőtől. Ha csak egy "báti tudósítás" vagy akaratilag lenyelt viszko. Nyomat érdeklő köztelenévt lesz volna: bizonynyal tudnom kellene az író igazi nevét. De "szeszke" szerzője, melyet a szerzők versek, novella felé kiadunk a nélkül, hogy a szerzők kitérnek kutyasok. Hiszen nagy írók léteznek, kik teljes életükben az név alatt írtak: az pedig hogy kendő, álnevű alatt lép fel, nagyon bizonytalan dolga. Hogy kétségtől, valamelyestől az köztelenévt személynék: az a felelőséget, melyet felelőségtől, mert kendőkből valánk a munka, nek is igyekezetből az ismeretek. Sőtval semmi mód hájósó kettőveltségel képezhetésére.

Most már azt nem tudom, miféle eljegyzési akciónak
 önöknek, a mi jobba, és ne refrakciókban tenni a dolgot.
 Ha például ilyen forma nyilatkozat jelennek meg,
 „Miskolcra”, Jöbben aláírásal levelet vezünk, melynek
 folyóán kijelentjük, hogy a lapunk X számaiban „Kisvándor”
 bejegyzés „Crim alati” megjelent novella kiadása által
 egy ottani kisváros család ~~városa~~ magán viszonyait építi,
 teni annál kevesebbé akarhatják, mivel azon kevésbé ki-
 csátavakot ama családnak nem hogy viszonyairól de még
 létezéséről sem volt tudomásunk!”

Ha mondok, ilyen forma nyilatkozatot bocsátják ki: a
 a minthogy refrakciók egyebet nem is mondhatnak: vajon mi
 cél lenne elvinni általa? En, Önök vagy az illető helyesében
 kétféle is meggondolnám: tanácsos-e a dolgnak nagyobb
 nyilvánosságot adni; tanácsos-e a közfigyelmet nemcsak
 Miskolc környékére, hanem az egész határában, arra az
 érzésre is alig vett, s azóta elfeledett kerencselés novella
 ra fordítani; tanácsos-e oly műre, melyet minden olva-
 sója (talán egy-két miskolcinak kivételével) csupa,
 néprajzi fröleményeinek gondolt, némileg a valóság
 belyegés útján s közfoglaltat által oly fontosságot adni
 neki a mivel nem bír, a En, azt hiszem, nemes igazsá-
gatis lenne neki a legillőbb közfoglaltat, s legmértőbb
 megfontolás.

Ezeket kívánom a dolgot érteni megfontolása után
 köztöni Önökkel. Tetszem volna, hogy egybesűven nyi-
 latkozzam a lapban; de tanácsosnak látom ez úras
 könneni, mert a türet nem gerjesztene hanem ottani
 kívánom. Hivaskozom Önök higgadt belátására,
 s ezrel maradvak

híszelövője,
 Arany Lajos
 a „Köszvény” szerkesztője.

Sorsz. 1363.

76/1955. év.
május

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Sotse. 1363

Dr S. T. K. L. J. uraknate.

Miskolcon
post restante

Arany János. illel út 7. sz

HUNGAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA